

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 stycznia 2010 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie :

Przewodniczący – Sędzia SA – Maria Szulc

Sędzia SA – Anna Kozłowska (spr.)

Sędzia SO del. – Marzena Konsek - Bitkowska

Protokolant asystent sędziego – Agnieszka Gozdalska

**po rozpoznaniu w dniu 7 stycznia 2010r. w Warszawie
na rozprawie sprawy z powództwa Stowarzyszenia Zbiorowego
Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i
Technicznych KOPIPOL z siedzibą w K.**

przeciwko [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o zobowiązanie do udzielenia informacji

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie

z dnia 2 marca 2009r. sygn. akt I C 694/08

1. zmienia zaskarżony wyrok:

**a) w punkcie pierwszym w ten sposób, że oddala żądanie zobowiązania
pozwanego do udzielenia informacji o numerach fabrycznych
poszczególnych urządzeń ,**

**b) w punkcie drugim w ten sposób, że zobowiązuje [...] Spółkę z
ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. do udzielenia
Stowarzyszeniu Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców
Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL z siedzibą w K. opisanej w
punkcie pierwszym zaskarżonego wyroku informacji nadto za okres od
dnia[...] listopada 1997r. do dnia [...] września 2004r.:**

2. oddala obie apelacje w pozostałej części;

3. koszty postępowania apelacyjnego między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt I ACa 461/09

Uzasadnienie

Pozwem z dnia [...] listopada 2007r. powód, Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL z siedzibą w K., wnosił o zobowiązanie [...] spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. do udzielenia informacji o ilości sprzedanych kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających pozyskiwanie kopii oraz o wysokości uzyskanych z tego tytułu przychodów, z wyszczególnieniem rodzaju i modelu sprzedanych urządzeń, daty sprzedaży poszczególnych urządzeń, numeru fabrycznego poszczególnego urządzenia, ceny sprzedaży poszczególnego urządzenia, ilości skanów/kopii na minutę (wydajności urządzenia) oraz o przedstawienie zestawienia uwzględniającego wymienione informacje, umożliwiającego określenie wysokości opłat za okres od dnia [...] stycznia 1995 r. do dnia wniesienia pisma, w terminie 14 dni od dnia otrzymania postanowienia oraz domagał się zasądzenia kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 15 lutego 2008r., wydanym na posiedzeniu niejawnym, w sprawie oznaczonej sygn. akt I Co 1/08, Sąd Okręgowy nakazał Spółce [...]udzielenie żądanych informacji w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Na skutek zażalenia pozwanego, Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2008 r. uchylił to postanowienie i sprawę przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania wskazując, że sprawa winna być

rozpoznana w procesie, a nie według przepisów o postępowaniu zabezpieczającym.

W toku ponownego rozpoznania sprawy powód popierał powództwo, a nadto w piśmie procesowym z dnia [...] stycznia 2009r. wniósł o zobowiązanie pozwanego - w odniesieniu do urządzeń reprograficznych oferowanych przez pozwanego na polskim rynku, ale importowanych przez inne podmioty - do wskazania, których konkretnie urządzeń pozwany nie importuje, choć je dystrybuuje, bez względu na formę prawną, w której do tego dochodzi, kim jest importer, od którego pozwany wszedł w posiadanie tych urządzeń.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 2 marca 2009 r. Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie:

1. zobowiązał [...] spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. do udzielenia Stowarzyszeniu Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL z siedzibą w K. informacji o ilości sprzedanych kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających pozyskiwanie kopii oraz o wysokości uzyskanych z tego tytułu przychodów, z wyszczególnieniem rodzaju sprzedanych urządzeń, modelu sprzedanych urządzeń, daty sprzedaży poszczególnych urządzeń, numeru fabrycznego poszczególnych urządzeń, ceny sprzedaży poszczególnego urządzenia, ilości skanów/kopii na minutę (wydajności urządzenia) oraz do przedstawienia zestawienia uwzględniającego te informacje, umożliwiającego określenie wysokości opłat za okres od ostatniego kwartału 2004r. do dnia [...] listopada 2007r., w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, nakazując jednocześnie powodowi utrzymanie w poufności danych objętych tajemnicą handlową pozwanego,

2. oddalił w pozostałej części powództwo ,
3. ustalił opłatę ostateczną na kwotę 600 zł;
4. zniósł między stronami koszty postępowania i obciążył obie strony kosztami sądowymi,
5. nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie kwotę 260 zł tytułem uzupełnienia opłaty sądowej,
6. nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa — Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie kwotę 300 zł tytułem opłaty sądowej.

W motywach rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że żądanie , co do zasady, znajduje podstawę prawną w art. 105 ust. 1 zdanie pierwsze i ust. 2 w związku z art. 20 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. 2000 r., nr 80, poz.904 ze zm.) zważywszy, że powód – Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL z siedzibą w K. jest, w myśl § 4 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (Dz.U. z 2003r., nr 105, poz. 991 ze zm.), organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnioną do pobierania i podziału opłat na rzecz twórców od kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych oraz związanych z nimi czystych nośników , pozwany zaś – [...] spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., zajmuje się między innymi produkcją urządzeń do przetwarzania informacji, ich importem oraz sprzedażą maszyn i urządzeń biurowych.

Rozważając zarzuty pozwanego kierowane przeciwko żądaniu, Sąd I instancji nie podzielił jego stanowiska, że nie może być uznany za importera, skoro zmodyfikowanie definicji importu nastąpiło ze względu na przystąpienie Polski do Unii Europejskiej. W szczególności za chybione uznał Sąd powoływanie się na definicje importera zawarte w przepisach ustaw z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. 2004 r., nr 54, poz.535 ze zm.), z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. 2001 nr 63 poz. 638), a także z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U.05.180.1495ze zm.) z uwagi na inny cel zawartych w tych przepisach regulacji. Wskazał, że pojęcie importera, w rozumieniu podmiotu sprowadzającego towar z terytorium państwa trzeciego na terytorium Wspólnoty, ma znaczenie jedynie z uwagi na podstawy i cele Unii Europejskiej. Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (Dz. U. 2004 r., nr 90, poz.864/2) w żaden sposób nie wyłącza przepisów krajowych dotyczących ochrony praw autorskich. Inne są cele i kontekst przepisów krajowych i przepisów unijnych w zakresie swobodnego przepływu towarów, osób, usług i kapitału, które to wolności są podstawą Unii Europejskiej, a inne są cele przepisów dotyczących ochrony praw autorskich. Zarówno międzynarodowe prawo, jak prawo krajowe i unijne wyraźnie wskazują na potrzebę szerokiej ochrony twórców. Obowiązująca w porządku krajowym ustawa – o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w ocenie Sądu Okręgowego, posługując się pojęciem importer obejmuje zarówno importerów w ścisłym znaczeniu – a zatem podmioty sprowadzające towar z terytorium państwa trzeciego na terytorium wspólnotowe, jak również podmioty dokonujące wewnątrzspółnotowego nabycia towarów i dostawy. W tych okolicznościach pozwany jako importer, w tym nabywca wewnątrzspółnotowy, jest obowiązany do udzielenia informacji, o jakich mowa w art. 105 ust. 2 ustawy.

Dochodzone roszczenie ocenił Sąd I instancji jako majątkowe co oznaczało, że mają zastosowanie przepisy o przedawnieniu roszczeń; było to istotne z uwagi na podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia. Rozważając możliwe w tym wypadku terminy przedawnienia Sąd Okręgowy nie podzielił poglądu pozwanego, iż roszczenie informacyjne ma za przedmiot świadczenie okresowe co skutkowałoby trzyletnim terminem przedawnienia. Wskazał, że obowiązek wnoszenia opłat wynika z indywidualnego faktu importu/produkcji konkretnego urządzenia przez konkretnego importera/producenta. Obowiązanego do opłat importera (producenta) nie łączy żaden stosunek prawny z uprawnionym do opłat, a sam obowiązek konkretnej opłaty wynika dopiero z faktu importu/sprzedaży urządzenia objętego obowiązkiem opłaty.

W ocenie Sądu I instancji istniała podstawa do przyjęcia, że skoro organizacje zbiorowego zarządzania świadczą usługi na rzecz twórców i na rzecz użytkowników praw autorskich w zakresie eksploatacji i zarządu prawami autorskimi i za te usługi pobierają wynagrodzenie w postaci części opłat uiszczanych przez użytkowników praw autorskich czyli czynią to odpłatnie a ponadto stale, pozwala to przyjąć, iż organizacje zbiorowego zarządzania prowadzą działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy – Prawo o działalności gospodarczej, i jako takie mają status przedsiębiorcy. Zastosowanie mają przeto przepisy o przedawnieniu roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, czyli trzyletni okres przedawnienia (art. 118 k.c.).

Powód domagał się udzielenia informacji za okres od [...] stycznia 1995r. do dnia wniesienia pozwu, a zatem za okres 12 lat. Skoro powództwo zostało wytoczone [...] listopada 2007 r., to przyjmując trzyletni okres przedawnienia, powód mógł domagać się informacji od ostatniego kwartału 2004 r. Żądanie udzielenia informacji od dnia [...] stycznia 1995 r.

do ostatniego kwartału 2004 r. było przedawnione i w tej części podlegało oddaleniu.

Jako niezrozumiałe, nie mające podstawy w przytoczonych okolicznościach faktycznych, stąd podlegające oddaleniu, ocenił Sąd żądanie powoda, aby pozwany udzielił informacji odnośnie do tego, których konkretnie urządzeń nie importuje, choć je dystrybuuje, bez względu na formę prawną, w której do tego dochodzi, kim jest ich importer, od którego wszedł w posiadanie tych urządzeń.

W pozostałej części, wobec oceny, że żądanie jest uzasadnione, rozstrzygnięto o nim w sposób przytoczony na wstępie; jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania Sąd wskazał przepis art. 100 k.p.c..

Apelację od tego wyroku wniosły obie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo i orzekającej o kosztach procesu i sądowych (punkty drugi, piąty i szósty sentencji) i domagał się uchylecia wyroku w tej części i przekazania sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmiany wyroku przez zobowiązanie pozwanego do udzielenia informacji – jak w punkcie pierwszym wyroku – umożliwiających określenie opłat za okres od [...] stycznia 1995r. do ostatniego kwartału 2004r. oraz obciążenie pozwanego kosztami postępowania w całości. Skarżący zarzucił:

a) naruszenie przepisów prawa materialnego

– art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednol. Dz. U. 2006 r., nr 90, poz. 631 ze zm.)

– art. 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. o stowarzyszeniach (tekst jednol. Dz. U. 2001 r., nr 79, poz. 855 ze zm.) w związku z art. 4 oraz art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednol. Dz. U. 2007 r., nr 155, poz. 1095 ze zm.) –

przez wadliwą wykładnię i zastosowanie i przyjęcie, że jest przedsiębiorcą,

– art. 118 § 1 k.c. przez przyjęcie trzyletniego terminu przedawnienia ,

– art. 105 ust. 2 w zw. z art. 20 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych przez błędną wykładnię i brak zastosowania prowadzące do oddalenia powództwa w zakresie wskazania, których konkretnie urządzeń (zgodnie ze złożonym wnioskiem informacyjnym) pozwany nie importuje, choć je dystrybuuje, bez względu na formę prawną, w której do tego dochodzi, kim jest ich importer, od którego pozwany wszedł w posiadanie tych urządzeń,

b) naruszenie przepisów prawa procesowego

– art. 328 § 2 k.p.c. przez wadliwe uzasadnienie wyroku, w szczególności brak wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, w tym brak podstawy prawnej stwierdzenia, iż „powoda należy potraktować jako przedsiębiorcę”;

– art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Pozwany zaskarżył wyrok w części uwzględniającej powództwo i orzekającej o kosztach procesu i sądowych (punkty pierwszy, czwarty i szósty sentencji) i domagał się zmiany wyroku w tej części przez oddalenie powództwa w całości ewentualnie uchylenia wyroku w części zaskarżonej i przekazania sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania). Skarżący zarzucił:

a) naruszenie przepisów prawa procesowego to jest art. 201 §2 k.p.c. w związku z art. 479¹ k.p.c. przez rozpoznanie sprawy z pominięciem trybu gospodarczego właściwego do rozpoznania sprawy,

b) naruszenie prawa materialnego

- art. 105 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednol. Dz. U. 2006 r., nr 90, poz. 631 ze zm.) przez dokonanie rozszerzającej wykładni tego przepisu co doprowadziło do wydania orzeczenia zobowiązującego skarżącego do dostarczenia zbyt szczegółowej informacji,
- art. 20 ust. 1 tego prawa przez dokonanie jego błędnej wykładni w zakresie pojęcia „importer”.

Sąd Apelacyjny zważył:

Obie apelacje są uzasadnione jedynie częściowo. Zarzuty w nich zawarte skłaniają kolejno do następujących stwierdzeń :

I. Wynikające z art. 105 ust.2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednol. Dz. U. 2006 r., nr 90, poz. 631 ze zm.) uprawnienie organizacji zbiorowego zarządzania do żądania informacji jest roszczeniem prawa materialnego (por. uchwałę Sądu Najwyższy z dnia 17 września 2009r. sygn. akt III CZP 57/09 , Biul. SN 2009/9/8), o charakterze majątkowym.

Stanowiska skarżącego powoda, że roszczenie to ma charakter niemajątkowy, Sąd Apelacyjny nie podziela.

Dla określenia charakteru tego roszczenia niezbędne jest wskazanie, że roszczenie to nie zmierza do uzyskania informacji jako takiej, ale informacji oznaczonej treści, dotyczącej praw podmiotowych pozwanego o charakterze majątkowym.

Podział praw podmiotowych na prawa majątkowe i prawa niemajątkowe ma źródło w prawie cywilnym materialnym. Jak przyjmuje się w doktrynie, podział ten odpowiada różnej treści - majątkowej i niemajątkowej - stosunków, których te prawa dotyczą, bądź też, że chodzi o to, czy prawa podmiotowe są bezpośrednio uwarunkowane ekonomicznym interesem

uprawnionego podmiotu, czy też nie są w ten sposób uwarunkowane. Podstawą wyróżnienia kategorii praw majątkowych i praw niemajątkowych jest typowy interes, jaki one realizują. Według tego kryterium, do praw majątkowych zalicza się w szczególności prawa rzeczowe, wierzytelności opiewające na świadczenia majątkowe, prawa majątkowo-mażeńskie, a także istotną część praw kwalifikowanych jako tzw. własność intelektualna. Dla uznania konkretnego prawa podmiotowego za prawo typu majątkowego nie ma przy tym znaczenia, czy ma ono jakąś wartość rynkową. Do praw niemajątkowych zalicza się natomiast prawa osobiste i prawa rodzinne niemajątkowe (stanowiące element stosunków między małżonkami, krewnymi, przysposobionymi i powinowatymi). Niekiedy do praw niemajątkowych zalicza się także tzw. prawa organizacyjne wynikające z przynależności do korporacji o charakterze gospodarczym (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2004r. III CZP 100/03 , OSNC z.2/2005r.,poz.29 , uzasadnienie postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006r. V CSK 53/05 , lex nr 191235, a także M. Pyziak - Szafnicka „ Prawo podmiotowe” w Studia Prawa Prywatnego z.1/2006r. str 64-65) .

Przedmiotem informacji jakiej ma udzielić pozwany jest oznaczony wycinek jego stanu majątku w oznaczonym okresie i choć udzielenie informacji ma tu formę świadczenia niepieniężnego (realizowanego jest w powództwie o świadczenie) w ocenie Sądu Apelacyjnego roszczenie, z uwagi na przedmiot, ma charakter majątkowy jako dotyczący w sposób oczywisty interesów ekonomicznych pozwanego. Dotyczy ono również sfery interesów ekonomicznych powoda skoro celem uzyskania informacji jest wykonanie wynikających z ustawy uprawnień o charakterze majątkowym.

II. Charakter majątkowy roszczenia nakazuje przyjąć, że ulega ono przedawnieniu (art. 118 k.c.).

Według powoda, jak wskazano, roszczenie ma charakter niemajątkowy, a zatem nie ulega przedawnieniu.

Według stanowiska pozwanego wyrażanego tak w toku postępowania przed Sądem I instancji jak i w apelacji roszczenie to, majątkowe, ulega trzyletniemu przedawnieniu. Trzyletni termin przedawnienia jest wynikiem przyjęcia, że powód jest przedsiębiorcą, a wykonywany przez niego zbiorowy zarząd prawami autorskimi jest działalnością gospodarczą .

Tego poglądu, co do statusu powoda jako przedsiębiorcy, zaakceptowanego przez Sąd I instancji, Sąd Apelacyjny nie podziela. Do takiego wnioskowania nie uprawniają argumenty zawarte w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2007r. III SK 16/07 (OSNP 2009/1-2/31).Przypisanie w powołanym orzeczeniu organizacji zbiorowego zarządzania statusu przedsiębiorcy nastąpiło na gruncie ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednol. Dz. U.nr 244/2005r., poz.2080 ze zm.). Nie można jednak zawartej tamże argumentacji związanej z ochroną rynku przed praktykami ograniczającymi konkurencję odnieść do stosunków cywilnoprawnych obowiązujących w powszechnym obrocie.

Nie ma dostatecznych podstaw, aby powoda uznać za przedsiębiorcę w rozumieniu art. 43¹ k.c., a sprawy niniejszej – za gospodarczą w rozumieniu i art. 479¹ k.p.c.

W myśl art. 43¹ k.c. „przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową”. Tak więc w definicji tej status przedsiębiorcy związany jest z faktem prowadzenia przez dany podmiot działalności gospodarczej lub zawodowej "we własnym

imieniu". Użycie takiego zwrotu wskazuje nie tylko na prawną samodzielność przedsiębiorcy, ale oznacza także prowadzenie działalności „na własny rachunek”.

Kodeks cywilny nie zawiera definicji działalności gospodarczej, stąd przy wykładni art. 43¹ k.c. stosować się powinno zawierający takie objaśnienie art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednol. Dz. U. nr 155/2007r., poz.1095 ze zm.) oraz uwzględniać stanowisko judykatury przyjmujące, że działalność gospodarczą wyróżniają pewne specyficzne właściwości, do których należy zaliczyć zawodowy (a więc stały) charakter, związaną z nim powtarzalność podejmowanych działań, podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania oraz uczestnictwo w obrocie gospodarczym (por. zwłaszcza uchwałę SN (7) z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 117/91, OSNC 1992, nr 5, poz. 65). Przedsiębiorca musi spełnić jeszcze inne cechy, które immanentnie wiążą się z jego statusem i stanowią elementy działalności gospodarczej. Należy do nich zarobkowe prowadzenie działalności, jej zorganizowanie, ciągłość i zawodowy (profesjonalny) charakter. Jest powszechnie przyjmowane, że cechy te muszą wystąpić łącznie, brak którejkolwiek z nich nie kwalifikuje podmiotu do kategorii przedsiębiorców.

Skoro elementem konstrukcyjnym pojęcia działalności gospodarczej jest jej charakter zarobkowy to oznacza to, że nie może to być działalność nastawiona np. na zaspokajanie własnych potrzeb działającego lub działalność typu non-profit, lecz ma to być działalność ukierunkowana na uzyskiwanie dochodów, a więc prowadzona odpłatnie, z zamiarem osiągnięcia zysku, stanowiącego zwykle źródło utrzymania przedsiębiorcy. Zarobkowe prowadzenie działalności odnosi się do celu działalności podmiotu, a nie do rzeczywistego osiągnięcia zysku.

Powód jest stowarzyszeniem, działającym na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. nr 79/2001r., poz. 855 ze zm.). Ta forma prawna działalności narzuca niezarobkowy jej cel (art. 2 ust.1 ustawy). Wykonywana przez powoda działalność to działalność statutowa – zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych praw autorskich i praw pokrewnych oraz wykonywanie uprawnień wynikających z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i taką powód wykonuje – co prawda w imieniu własnym, ale na rzecz twórców. Zatem nie jest to działalność na własny rachunek. Ponadto uzyskiwana przez powoda odpłatność za świadczone usługi, celem pokrywania kosztów działalności statutowej, nie może być utożsamiana z działalnością zarobkową, z zamiarem osiągnięcia zysku. Dodać można, że art. 34 ustawy dopuszcza prowadzenie przez stowarzyszenie działalności gospodarczej jednakże powyższe nie czyni zeń przedsiębiorcy w zakresie działalności statutowej. Taki status stowarzyszenie uzyskuje wówczas w odniesieniu do działalności gospodarczej. Podkreślić należy, że w sprawie nie twierdzono iżby powód prowadził, na podstawie art. 34 ustawy o stowarzyszeniach, działalność gospodarczą.

Brak podstaw do przypisania powodowi statusu przedsiębiorcy, a prowadzonej przez niego działalności charakteru działalności gospodarczej czyni zarzut :

- a) powoda w tym zakresie uzasadnionym,
- b) pozwanego co do naruszenia przepisów kodeksu postępowania cywilnego regulującego postępowanie w sprawach gospodarczych (art. 479¹ k.p.c. , art. 479² k.p.c., w szczególności zaś naruszenie przepisów k.p.c. dotyczące tzw. prekluzji dowodowej tj. art. 479¹² k.p.c.) – nieuzasadnionym.

III. Co do terminu przedawnienia: zróżnicowanie terminów przedawnienia określonych w art. 118 k.c. nie zależy od charakteru

podmiotu, któremu roszczenie przysługuje, ani od charakteru rozstrzyganej sprawy (cywilna czy gospodarcza), a wyłącznie od rodzaju kwalifikacji roszczenia z punktu widzenia jego związku z określonym rodzajem działalności, tu: działalności kwalifikowanej jako gospodarcza . Jeżeli zatem nie można przyjąć, iż działalność powoda w zakresie realizacji danych mu ustawą uprawnień , zmierzających do wykonywania zarządu prawami autorskimi jest działalnością gospodarczą, to tym samym nie ma podstaw do przyjęcia, że roszczenie o udzielenie informacji ulega przedawnieniu w terminie lat trzech . Zatem roszczenie to, jako majątkowe, ulega przedawnieniu dziesięcioletniemu; termin ten obejmuje okres lat 10 wstecz przed złożeniem pozwu.

Powód domagał się udzielenia informacji za okres od [...] stycznia 1995r. do ostatniego kwartału 2004 r. . Pozew został wniesiony w dniu [...] listopada 2007r., zatem żądanie co do okresu przed [...] listopada 1997r. uległo przedawnieniu.

Biorąc pod uwagę , że powód w apelacji podważał stanowisko Sądu Okręgowego co do jego statusu przedsiębiorcy i związku dochodzonego roszczenia z działalnością gospodarczą i wywodził, że realizowane przezeń roszczenie nie ulega przedawnieniu, Sąd Apelacyjny władny był, w ramach jego apelacji, zmienić zaskarżony wyrok w części oddalającej powództwo, częściowo, przez wskazanie, że pozwany jest zobowiązany do udzielenia informacji za okres dłuższy niż orzekł to Sąd I instancji – to jest za okres nadto od [...] listopada 1997r. do [...] września 2004r.. Data [...] września 2004r. jest ostatnim dniem trzeciego kwartału 2004r., zaskarżony wyrok zaś nakładał na pozwanego obowiązek udzielenia informacji za okres od ostatniego kwartału 2004r., czyli do [...] września, ostatni kwartał rozpoczyna się bowiem z dniem 1 października.

Dalej idąca apelacja powoda, to jest kwestionująca oddalenie powództwa co do okresu od [...] stycznia 1995r. do dnia [...]listopada 1997r. był nieuzasadniona i jako taka podlegała oddaleniu , nie było bowiem podstaw do przyjęcia, że mamy do czynienia z roszczeniem niemajątkowym .

Dodatkowo można podkreślić, że roszczeniu o udzielenie informacji nie można przypisać charakteru okresowego z uwagi na związek z realizowanym (ewentualnie) roszczeniem, okresowym, o zapłatę. Należy sprzeciwić się twierdzeniu, że roszczenie o zapłatę opłaty z art. 20 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych ma charakter okresowy. Jeżeli przez okresowość świadczenia rozumieć świadczenia polegające na dawaniu przez czas trwania stosunku prawnego, w określonych regularnych odstępach czasu, pewnej ilości pieniędzy lub innych rzeczy zamiennych to jest jasne , że obowiązek zapłaty opłaty z art. 20 ustawy takiego charakteru nie ma . Stosunek zobowiązaniowy pomiędzy ozz a producentem lub importerem powstaje dopiero wówczas gdy producent lub importer wprowadzi do obrotu (sprzeda) urządzenie o jakim mowa w tym przepisie, wtedy też dopiero powstaje obowiązek zapłaty. Terminy zapłaty określone w § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (Dz. U. nr 105/2003r., poz. 991 ze zm.) wskazują jedynie kiedy zobowiązany powinien spełnić świadczenie, czyli określają termin płatności (o ile w ogóle w danym kwartale zobowiązanie jego powstało).

IV. Istotnym zagadnieniem, związanym z zakresem nałożonego na pozwanego przez Sąd I instancji obowiązku, było zdefiniowanie zawartego w art. 20 ust. 1 pr.aut. pojęcia importer .

W apelacji pozwany kwestionuje pogląd Sądu Okręgowego wywodząc, że po 1 maja 2004r. za importera należy poczytywać tylko przedsiębiorcę dokonującego wprowadzenia oznaczonych towarów na obszar Unii Europejskiej. W tym zakresie zarzuty apelacji ocenić należy jako nietrafne .

Art. 20 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych nie wskazuje jakie podmioty są zaliczane do importerów ani nie definiuje pojęcia importu. Podzielić należy stanowisko Sądu I instancji, że importerem jest podmiot, który we własnym imieniu wprowadza na rynek krajowy towary pochodzące z zagranicy. Towary pochodzące z Europejskiego Obszaru Gospodarczego nie są towarami krajowymi, a obrót nimi w Polsce jest możliwy dzięki przewiezieniu przez granicę. Dlatego pomimo funkcjonowania wspólnego rynku Unii, tzw. rynku wewnętrznego, określenie przywozu towarów z tego rynku jako importu pozostaje aktualne. Towary importowane to towary nie pochodzące od producenta krajowego. W art. 20 nie chodzi o import w rozumieniu przepisów celnych czy podatkowych , przepis nie dotyczy bowiem opłat mających charakter danin państwowych związanych z przekroczeniem granicy państwa polskiego , ale opłat o charakterze cywilnoprawnym.

Podmiotami uprawnionymi do uzyskania wynagrodzenia z tytułu opłat wnoszonych przez producentów i importerów kserokopiarek , skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych są autorzy dzieł potencjalnie przegrywanych i kopiowanych a także artyści wykonawcy, producenci fonogramów i wideogramów, a nie Skarb Państwa lub organy administracji publicznej. Celem tych opłat jest kompensata niezyskanego wynagrodzenia . Stąd też opłaty te nie mogą być traktowane jak opłaty o skutku równoważnym np. do ceł , są bowiem związane ze sprzedażą danego urządzenia w kraju a opłata jest pobierana ze względu na fakt sprzedaży

urządzenia w kraju a nie ze względu na fakt przekroczenia granicy . Po wstąpieniu Polski do Unii nie została przełamana zasada terytorialności prawa autorskiego. Nie istnieje ogólnoeuropejskie prawo autorskie obowiązujące we wszystkich krajach członkowskich. Każdy kraj Unii stosuje własne regulacje i odpowiada na własnym terytorium za ochronę praw autorskich. Każde państwo członkowskie ma prawo do określenia opłaty od producentów i importerów urządzeń reprograficznych wprowadzanych do obrotu na swoim terytorium, a organizacja zbiorowego zarządzania działająca na terytorium tego państwa ma prawo do pobrania takiej opłaty i nie partycypuje w opłacie pobranej przez organizację zbiorowego zarządzania działającej na terenie innego kraju wspólnoty. Wprowadzenie do obrotu urządzeń reprograficznych na terenie wspólnoty nie wyczerpuje prawa do pobrania opłaty, o której mowa w art. 20 . Producenci i importerzy urządzeń reprograficznych wprowadzając te urządzenia do obrotu na konkretnym terytorium, tamże stwarzają warunki do przegrywania utworów przez inne osoby, dlatego na nich zostaje przerzucony jest ciężar uiszczenia opłaty, o której mowa. Reasumując , w tej części apelacja pozwanego była nieuzasadniona.

V. Nie miał też racji pozwany kwestionując zakres nakazanej mu informacji , tak co do danych dotyczących przychodów ze sprzedaży, ceny sprzedaży poszczególnych urządzeń i daty sprzedaży poszczególnych urządzeń . Skarżący poza trudnościami natury technicznej w podaniu tych danych nie przedstawił innych argumentów, a stwierdzić należy, że dane te stanowią podstawę dla ustalenia wysokości opłat z art. 20 pr.aut. , co wynika z przepisów rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich

sprzedaży przez producentów i importerów (Dz. U. nr 105/2003r., poz. 991 ze zm.). W tej więc części apelacja pozwanego podlegała oddaleniu.

Miał zaś rację pozwany kwestionując obarczenie go obowiązkiem wskazania numerów fabrycznych urządzeń reprograficznych – powód nie uzasadnił dlaczego ta informacja dla ustalenia wysokości opłaty byłaby przydatna i tej przydatności Sąd nie może się dopatrzeć. Zatem , uwzględniając w tej części apelację pozwanego, należało zaskarżony wyrok w części uwzględniającej powództwo zmienić i żądanie w tej części oddalić .

Nieuzasadniona była apelacja powoda w części kwestionującej oddalenie żądania nakazania przedstawienia przez pozwanego informacji dotyczącej urządzeń importowanych przez inne podmioty („, których to urządzeń pozwany nie importuje choć je dystrybuuje , bez względu na formę prawną”) oraz dotyczącej innych importerów („wskazania kim jest importer, od którego pozwany wszedł w posiadanie tych urządzeń”).

Roszczenie informacyjne jest związane funkcjonalnie z roszczeniem o zapłatę, służy bowiem zapewnieniu realizacji tego zasadniczego uprawnienia – żądaniu zapłaty kierowanemu przeciwko konkretnemu dłużnikowi. Wynika to z brzmienia ust. 2 art. 105 ustawy skoro przepis ten stanowi: „w zakresie swojej działalności organizacja zbiorowego zarządzania może się domagać udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń i opłat”. Stanowiąc uprawnienie pomocnicze w ramach tego samego stosunku zobowiązaniowego roszczenie informacyjne może być zatem skierowane do tego podmiotu, który w ewentualnym procesie o zapłatę będzie pozwanym. Z powołanego przepisu wynika więc tylko uprawnienie do domagania się informacji dotyczącej danego producenta/importera, tego, przeciwko któremu powództwo o informację

zostaje skierowane; żądanie niejako „przy okazji” informacji dotyczącej innych podmiotów, nie biorących udziału w procesie a więc nadto nie mogących podjąć obrony, musi być traktowane jako pozbawiane podstawy prawnej. W tej więc części apelacja powoda podlegała oddaleniu.

Dodać też należy, że powód niesłusznie zarzucił naruszenie art. 328 §2 k.p.c. i art. 233 §1 k.p.c.. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie niezbędne elementy nakazane przepisem art. 328 §2 k.p.c., w tym wskazanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia, nadto zawiera należyte rozważenie materiału dowodowego zebranego w sprawie, który wszak w płaszczyźnie faktów nie był sporny, co do zaś oceny prawnej, została ona skorygowana we wskazanym wyżej zakresie przez Sąd Apelacyjny .

Mając zatem powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, w częściowym uwzględnieniu obu apelacji, zmienił zaskarżony wyrok, w tak w części uwzględniającej jak i oddalającej powództwo, w pozostałej zaś części obie apelacje jako nieuzasadnione zostały oddalone (art. 386 §1 k.p.c. , art. 385 k.p.c.). O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c..